W04.12.0095/I

Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enkele andere wetten in verband met de afschaffing van de plusregio's

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de verplichte samenwerking in plusregio's te beëindigen, de bevoegdheden van deze regio's te verdelen over provincies en gemeenten en daartoe de Wet gemeenschappelijke regelingen en enkele andere wetten te wijzigen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1 Opheffing plusregio's

Artikel I

Hoofdstuk XI van de Wet gemeenschappelijke regelingen vervalt.

Hoofdstuk 2 Wijziging van enkele wetten

Artikel II

Artikel 107 van de Provinciewet wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt ", van plusregio's als bedoeld in artikel 104 van de Wet gemeenschappelijke regelingen" en ", plusregio's".

2. In het derde lid vervalt "plusregio's en".

3. In het achtste lid vervalt "plusregio's of".

4. Het negende en tiende lid vervallen.

Artikel III

Artikel 1, eerste lid, onderdeel d van de Wet op het BTW-compensatiefonds komt te luiden:
d. regionaal openbaar lichaam: een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000.

Artikel IV

De Wet BDU verkeer en vervoer wordt als volgt gewijzigd:

A

De onderdelen a tot en met e van artikel 1 komen te luiden:

a. Onze Minister: Onze Minister van Infrastructuur en Milieu;
b. openbaar lichaam: een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000;
c. vervoergebied: een krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebied;
d. dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam;
e. uitkering: een brede doeluitkering als bedoeld in artikel 3, eerste lid;

B

Artikel 2 vervalt.

C

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Onze Minister verstrekt jaarlijks voor het uitkeringsjaar aan een openbaar lichaam een brede doeluitkering ten behoeve van de voorbereiding en de uitvoering van het regionale verkeer – en vervoerbeleid in het vervoergebied.
2. In het tweede lid, onderdeel a, wordt “de plusregio” vervangen door: het vervoergebied.

3. In het tweede lid, onderdeel c, wordt “een plusregio” vervangen door: een vervoergebied.

D

In artikel 4, tweede lid, vervalt de zinsnede “aan provincies onderscheidenlijk regionale openbare lichamen”.

E

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede “provincies en regionale openbare lichamen” vervangen door: de openbare lichamen.

2. In het tweede lid wordt de zinsnede “iedere provincie onderscheidenlijk voor iedere plusregio” vervangen door: ieder openbaar lichaam.

3. In het vijfde lid wordt de zinsnede “gedeputeerde staten en de dagelijkse besturen” vervangen door: de openbare lichamen.

F

De artikelen 6, 7 en 8 vervallen.

G

In artikel 9, eerste lid, wordt de zinsnede “Gedeputeerde staten onderscheidenlijk het dagelijks bestuur kunnen” vervangen door: Het dagelijks bestuur kan.

H

In artikel 10 wordt de zinsnede “De provincie onderscheidenlijk de plusregio” vervangen door: Het openbaar lichaam.

I

Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede “de provincies onderscheidenlijk de plusregio” vervangen door: het openbaar lichaam en vervalt de zinsnede “provinciale onderscheidenlijk het”.

2. In het tweede lid vervalt de zinsnede “gedeputeerde staten onderscheidenlijk”.

3. In het derde lid wordt de zinsnede “de provincie of van de plusregio” vervangen door: het openbaar lichaam.

J

Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede ”Gedeputeerde staten onderscheidenlijk het dagelijks bestuur verstrekken” vervangen door: Het dagelijks bestuur verstrekt.

2. In het tweede lid wordt de zinsnede “de provincie onderscheidenlijk de plusregio” vervangen door: het openbaar lichaam.

K

In artikel 14, eerste lid, wordt de zinsnede “Gedeputeerde staten onderscheidenlijk het dagelijks bestuur verstrekken” vervangen door: Het dagelijks bestuur verstrekt.

L

De artikelen 22, 23, 25 en 26 vervallen.

Artikel V

De Wet personenvervoer 2000 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 vervalt onderdeel b en worden de onderdelen c tot en met q geletterd b tot en met p.

B

In de artikelen 14b, 26, eerste lid, 48, eerste lid, en 87, eerste lid, onderdeel b, wordt “artikel 20, tweede en derde lid” vervangen door: artikel 20, tweede, derde en vierde lid.

C

Artikel 20 komt te luiden:

Artikel 20

1. Bevoegd tot het verlenen, wijzigen of intrekken van concessies voor openbaar vervoer per trein is Onze Minister.
2. Bevoegd tot het verlenen, wijzigen of intrekken van concessies voor openbaar vervoer, anders dan openbaar vervoer per trein, zijn gedeputeerde staten.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kan in afwijking van het tweede lid worden bepaald dat in bij die maatregel aan te wijzen gebieden het dagelijks bestuur van een bij gemeenschappelijke regeling ingesteld openbaar lichaam bevoegd is tot het verlenen, wijzigen of intrekken van de in het tweede lid bedoelde concessies.
4. In afwijking van het eerste lid is het bestuur, bedoeld in het tweede of derde lid, bevoegd tot het verlenen, wijzigen of intrekken van concessies voor regionaal openbaar vervoer per trein voor de bij algemene maatregel van bestuur dan wel in overeenstemming met het betrokken bestuur bij besluit van Onze Minister aangewezen vervoersdiensten die de daarbij aangegeven stations verbinden.

D

Artikel 21 komt te luiden:

Artikel 21

Gedeputeerde staten dragen zorg voor de coördinatie en afstemming van het openbaar vervoer in de provincie, met uitzondering van het krachtens artikel 20, derde lid, aangewezen gebied.

E

In de artikelen 30, vierde lid en 41, eerste lid, wordt “artikel 20, tweede lid” vervangen door: artikel 20, tweede en derde lid.

F

In artikel 50 wordt “derde lid” vervangen door: vierde lid.

G

In artikel 93a wordt “Het dagelijks bestuur van een plusregio als bedoeld in artikel 20, tweede en derde lid” vervangen door: Het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde en vierde lid.

H

Artikel 121 vervalt.

Artikel VI

Artikel 16 van de Planwet verkeer en vervoer komt te luiden:

Artikel 16

1. In dit artikel wordt verstaan onder:
a. openbaar lichaam: een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000;
b. vervoergebied: een krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebied.
2. Het bestuur van een openbaar lichaam stelt een regionaal verkeer- en vervoerplan vast, dat richting geeft aan de voor het vervoergebied te nemen beslissingen inzake verkeer en vervoer. Het bestuur neemt hierbij de essentiële onderdelen van het nationale verkeers- en vervoerplan in acht, evenals de essentiële onderdelen van het provinciale verkeers- en vervoerplan, voor zover die betrekking hebben op de bovenregionale samenhang.
3. Voor een openbaar lichaam als bedoeld in het eerste lid is de onderhavige wet van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:
a. voor de toepassing van de artikelen 2, tweede lid, 3, derde lid, onder b, 12, 13, eerste lid, en 14 het openbaar lichaam gelijkgesteld wordt met een provincie;
b. voor de toepassing van artikel 3, derde lid, onder a en b, na "provincies" ingevoegd wordt: ,openbare lichamen;
c. het in artikel 5 bedoelde provinciale verkeers- en vervoerplan uitsluitend betrekking heeft op het vervoergebied voor zover daarin essentiële onderdelen van beleid zijn opgenomen die noodzakelijk zijn voor de bovenregionale samenhang en het bestuur van de provincie over deze onderdelen overleg heeft gevoerd met het bestuur van het openbaar lichaam;
d. in artikel 6, eerste lid, tweede volzin, na "provincies" toegevoegd wordt: alsmede het bestuur van het openbaar lichaam;
e. voor de toepassing van artikel 7 "provinciale staten" en "het provinciale verkeers- en vervoerplan" vervangen worden door:
"het bestuur van een openbaar lichaam" respectievelijk "het regionaal verkeers- en vervoerplan";
f. de artikelen 8 tot en met 10 niet van toepassing zijn;
g. voor de toepassing van artikel 11 het "gemeentebestuur" en het "gemeentelijk verkeers- en vervoerplan" wordt vervangen door: "het bestuur van een openbaar lichaam" respectievelijk het "regionaal verkeers- en vervoerplan" en in de tweede volzin van het eerste lid de aanwijzing van het provinciaal bestuur uitsluitend betrekking heeft op

de essentiële onderdelen van beleid van het provinciale verkeers- en vervoerplan die noodzakelijk zijn voor de bovenregionale samenhang.

Artikel VII

In artikel 28 van de Wet bereikbaarheid en mobiliteit vervalt de zinsnede ", een plusregio als bedoeld in artikel 104 van de Wet gemeenschappelijke regelingen die de gemeente of gemeenten Amsterdam, Arnhem en Nijmegen, Eindhoven en Helmond, Enschede en Hengelo, 's-Gravenhage, Rotterdam of Utrecht omvat,".

Artikel VIII

In de Wet infrastructuurfonds worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

In artikel 1 vervalt onderdeel i en wordt onderdeel j geletterd i.

B

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, vervalt onderdeel c en worden de onderdelen d, e en f geletterd c, d en e.
2.In het achtste lid wordt "onderdelen e en f" vervangen door: onderdelen d en e.

Artikel IX

Artikel 8.43, derde lid, van de Wet Luchtvaart komt te luiden:
3. Artikel 107 van de Provinciewet is niet van toepassing.

Artikel X

In artikel 1, eerste lid, van de Wet houdende regels met betrekking tot enkele specifieke uitkeringen aan provincies en gemeenten op het terrein van Verkeer en Waterstaat vervalt de zinsnede "dan wel aan een plusregio als bedoeld in artikel 104 van de Wet gemeenschappelijke regelingen die de gemeente of gemeenten

Amsterdam, Arnhem en Nijmegen, Eindhoven en Helmond, Enschede en Hengelo, 's-Gravenhage, Rotterdam of Utrecht omvat,".

Artikel XI

In de Wet milieubeheer vervalt het opschrift "§ 4.5a Het regionale milieubeleidplan" alsmede artikel 4.15a.

Artikel XII

De Wet bodembescherming wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 87a, vierde lid, wordt "zevende lid" vervangen door: vijfde lid.

B

Artikel 88 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede en vierde lid vervallen onder vernummering van het derde, vijfde, zesde en zevende lid tot tweede, derde, vierde en vijfde lid.

2. Het derde lid (nieuw) komt te luiden:

3. Onverlet het tweede lid, treedt in de gevallen, bedoeld in het eerste lid, de raad op in plaats van provinciale staten, treedt het college van burgemeester en wethouders op in plaats van gedeputeerde staten en treedt de burgemeester op in plaats van Onze commissaris in de provincie.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt "vijfde lid" vervangen door: derde lid.

C

Artikel 95, vierde lid, onderdeel a komt als volgt te luiden:

a. In gevallen als bedoeld in artikel 88, eerste en vijfde lid: burgemeester en wethouders;.

Artikel XIII

In de Huisvestingswet 20.. worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 1, derde lid, vervalt.

B

Artikel 3 komt te luiden:

Artikel 3

1. Op verzoek van burgemeester en wethouders van een of meer gemeenten kunnen gedeputeerde staten, indien een evenwichtige regionale verdeling van woonruimte dat naar hun oordeel vereist, een woningmarktregio aanwijzen waarin de in artikel 4 gegeven bevoegdheid uitsluitend met toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan worden uitgeoefend.
2. Indien de woningmarktregio in meer dan een provincie is gelegen, wordt de aanwijzing gegeven door gedeputeerde staten van de provincie waarin de meerderheid van de bevolking van de woningmarktregio woont, na overleg met gedeputeerde staten van de andere provincie of provincies.
3. Alvorens een aanwijzing te geven plegen gedeputeerde staten overleg met burgemeester en wethouders van de gemeenten in de woningmarktregio.
4. De gemeentelijke huisvestingsverordeningen die op het tijdstip waarop de aanwijzing wordt gegeven van kracht zijn, vervallen een jaar na dat tijdstip. Deze vervaltermijn treedt in de plaats van de termijnen waarop die verordeningen waren vervallen, indien geen aanwijzing zou zijn gegeven.

C

Artikel 6, tweede lid, komt te luiden:
2. Bij de voorbereiding van de vaststelling of wijziging van een huisvestingsverordening stemmen burgemeester en wethouders deze af met burgemeester en wethouders van de overige gemeenten die deel uitmaken van de woningmarktregio waarin de gemeente is gelegen.

Artikel XIV

In de Woningwet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 81 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid vervalt ", plusregio's als bedoeld in artikel 104 van de Wet gemeenschappelijke regelingen".
2. Aan het slot van de eerste volzin van het derde lid vervalt "of aan een plusregio".
3. In het vierde lid vervalt ", het algemeen bestuur van een plusregio".
4. In het zesde lid vervalt ", het algemeen bestuur van een plusregio".

B

In artikel 82, eerste lid, vervalt ", plusregio's als bedoeld in artikel 104 van de Wet gemeenschappelijke regelingen".

Artikel XV

De Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 6, derde lid, vervalt "dan wel, indien de gemeente is gelegen in een plusregio als bedoeld in artikel 104 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, het dagelijks bestuur van die plusregio".

B

Artikel 10 vervalt.

Artikel XVI

Artikel 2 van de Wet op de Jeugdzorg komt te luiden:

Artikel 2

Het provinciebestuur kan de bevoegdheden inzake de uitvoering van zijn taken in het kader van de jeugdzorg overdragen aan het bestuur van een openbaar lichaam dat is ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling waaraan de gemeente Amsterdam, Rotterdam,

onderscheidenlijk Den Haag deelneemt. Dat bestuur wordt voor de toepassing van deze wet gelijkgesteld met het provinciebestuur.

Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel XVII

1. De plusregio's worden binnen een jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wet opgeheven met toepassing van de bepalingen die ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen in de regeling zijn opgenomen.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen de deelnemers aan de plusregio's de gemeenschappelijke regeling voortzetten. Zij brengen de regeling binnen een jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wet in overeenstemming met de Wet gemeenschappelijke regelingen, zoals deze komt te luiden na inwerkingtreding van deze wet.

Artikel XVIII

1. Alle rechten en verplichtingen van de plusregio's die voortvloeien uit de Wet BDU verkeer en vervoer, zoals deze luidde op de dag voor de inwerkingtreding van artikel IV, gaan met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel IV over op gedeputeerde staten respectievelijk, op de dagelijkse besturen van de openbare lichamen in de krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebieden.
2. De Wet BDU verkeer en vervoer zoals deze luidde op de dag voor de inwerkingtreding van deze wet, blijft van toepassing op de voor de inwerkingtreding van deze wet verstrekte brede doeluitkeringen.
3. De plusregio's verstrekken bij de overdracht van de gereserveerde bedragen, bedoeld in artikel 9 van de Wet BDU verkeer en vervoer, aan gedeputeerde staten respectievelijk de dagelijkse besturen van de openbare lichamen in de krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebieden, een overzicht van de verplichtingen die met het oog op de besteding van deze reserves zijn aangegaan onderscheidenlijk de bestuurlijke afspraken die ter zake zijn gemaakt.
4. In afwijking van artikel 3, eerste lid, van de Wet BDU verkeer en vervoer kan de verstrekking van de uitkering voor het uitkeringsjaar waarin deze wet in werking treedt en het daarop volgende uitkeringsjaar ook plaatsvinden in het jaar waarop de uitkering betrekking heeft.
5. Een uitkering die op grond van de Wet BDU verkeer en vervoer, zoals deze luidde op de dag voor de inwerkingtreding van artikel IV, is

verstrekt en die betrekking heeft op het jaar waarop deze wet in werking treedt, kan worden gewijzigd of ingetrokken.

Artikel XIX

Concessies die door de dagelijkse besturen van de plusregio's zijn verleend op grond van artikel 20, tweede of derde lid, van de Wet personenvervoer 2000, zoals dit luidde op de dag voor de inwerkingtreding van deze wet, worden met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel V geacht te zijn verleend door de krachtens artikel 20, tweede, derde of vierde lid, van de Wet personenvervoer 2000 bevoegde concessieverleners.

Artikel XX

1. Bijdragen die op grond van artikel 28 van de Wet bereikbaarheid en mobiliteit, zoals dat luidde op de dag voor de inwerkingtreding van artikel VII, zijn verleend aan de plusregio's, worden geacht te zijn verleend aan gedeputeerde staten respectievelijk aan de dagelijkse besturen van de openbare lichamen in de krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebieden, en worden uitsluitend besteed aan de infrastructurele maatregelen en vervoersdiensten waarvoor de bijdrage is verleend.
2. Subsidies uit het fonds die zijn verstrekt aan regionale openbare lichamen als bedoeld in artikel 8, tweede lid, onderdeel c, van de Wet infrastructuurfonds, zoals dat luidde op de dag voor de inwerkingtreding van artikel VIII, worden geacht te zijn verstrekt aan gedeputeerde staten respectievelijk aan de dagelijkse besturen van de openbare lichamen in de krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebieden.
3. Bijdragen die op grond van artikel 1 van de Wet houdende regels met betrekking tot enkele specifieke uitkeringen aan provincies en gemeenten op het terrein van Verkeer en Waterstaat, zoals dat luidde op de dag voor de inwerkingtreding van artikel X, zijn verleend aan de plusregio's worden geacht te zijn verleend aan gedeputeerde staten respectievelijk aan de dagelijkse besturen van de openbare lichamen in de krachtens artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 aangewezen gebieden.

Artikel XXI

Regionale verkeer- en vervoerplannen die zijn vastgesteld op grond van artikel 16 van de Planwet verkeer en vervoer, zoals dit artikel luidde op

de dag voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van artikel VI, komen te vervallen.

Artikel XXII

Na de inwerkingtreding van deze wet:
a. berust het Besluit aanwijzing bevoegdgezaggemeenten Wet bodembescherming op artikel 88, vijfde lid, van de Wet bodembescherming;
b. berusten besluiten die genomen zijn op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zoals dat luidde op de dag voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van deze wet op artikel 20, vierde lid, van de Wet personenvervoer 2000.

Artikel XXIII

1. De besluiten die op grond van artikel 107, eerste lid, van de Provinciewet, zoals dat luidde op de dag voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van deze wet, zijn genomen in verband met de overdracht van de uitvoering van de provinciale taken in het kader van de jeugdzorg blijven van kracht.
2. De termijn genoemd in artikel XVII, eerste en tweede lid, vangt voor de plusregio waarvan de gemeente Amsterdam, Rotterdam onderscheidenlijk Den Haag deel uitmaakt aan op de datum waarop de Wet op de jeugdzorg wordt ingetrokken.

Artikel XXIV

De regionale huisvestingsverordeningen, bedoeld in artikel 2, derde lid, van de Huisvestingswet, die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet van kracht zijn in plusregio's als bedoeld in artikel 104 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, zoals deze artikelen luidden op de dag voorafgaand aan dat tijdstip, blijven in de dienovereenkomstige gebieden van kracht en vervallen vier jaar na dat tijdstip. Deze vervaltermijn treedt in voorkomende gevallen in de plaats van de termijnen waarop die verordeningen waren vervallen, indien die plusregio's zouden hebben voortbestaan.

Artikel XXV

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel XXVI

Deze wet wordt aangehaald als: Wet afschaffing plusregio's.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De minister van Infrastructuur en Milieu,

Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enkele andere wetten in verband met de afschaffing van de plusregio's

MEMORIE VAN TOELICHTING

I Algemeen

1. Doel

Dit wetsvoorstel is onderdeel van het beleid van dit kabinet om te komen tot een compacte overheid zoals verwoord in de Visienota Bestuur en bestuurlijke inrichting (Kamerstukken II 2011/12, 33047, nr 1). Uitgangspunt van het kabinet is een bestuurlijke inrichting die bestaat uit twee niveaus van algemeen bestuur naast het Rijk. Voorliggend wetsvoorstel maakt een einde aan de verplichte samenwerking in de acht plusregio's. Vrijwillige samenwerking op basis van de Wgr blijft mogelijk en doet recht aan het uitgangspunt dat er drie bestuurslagen zijn.

2. Historische terugblik

Met de Wijzigingswet Wgr-plus werden in 2006 de in 1994 ingestelde, als tijdelijk bedoelde maar nadien steeds verlengde, kaderwetgebieden omgezet in bestuurlijke voorzieningen met een onbepaalde werkingsduur. Daarmee kwam een voorlopig einde aan een discussie die in de jaren 90 van de vorige eeuw gevoerd is over de vernieuwing van de bestuurlijke organisatie waarin werd gezocht naar een oplossing voor de regionale bestuursproblematiek welke met name rond de grote steden in de Randstad werd gevoeld.

In het kader van het beleid gericht op vernieuwing van de bestuurlijke organisatie (Besturen op niveau) werd gekozen voor een procesmatige aanpak - vandaar de naam Kaderwet bestuur in verandering - waarin in de stedelijke gebieden die zich daartoe bereid hadden verklaard, in de

vorm van wettelijk verplichte samenwerking tijdelijke bestuurlijke structuren werden gevormd als overgang naar nader te bepalen nieuwe bestuurlijke verhoudingen in de grootstedelijke gebieden. De begin jaren 90 in de regio Rotterdam ontwikkelde voorstellen leidden tot het perspectief van de stadsprovincie als het eindbeeld voor de belangrijkste grootstedelijke regio's. In 1996 werden de wetsvoorstellen ingediend die de Rotterdamse regio als eerste de status van stadsprovincie zouden bezorgen (Kamerstukken 24087 en 24088). Als gevolg van het afbrokkelend draagvlak voor de voorstellen tot deze ingrijpende veranderingen in de bestuurlijke organisatie en het verzet van de Rotterdamse bevolking tegen de opdeling van Rotterdam stagneerde de behandeling van de voorstellen en werden ze uiteindelijk ingetrokken. Dat leidde er toe dat het proces van vernieuwing tot stilstand kwam. De verplichte samenwerkingsvormen die waren ingesteld om als wegbereider naar en kwartiermaker voor de nieuwe bestuurlijke verhoudingen te fungeren werden echter niet opgeheven. Deze overgangsvoorzieningen hadden een zeker bestaansrecht verworven en hielden bovendien de hoop op een doorstart van het vernieuwingsproces levend. Het proces van vernieuwing van de bestuurlijke organisatie heeft geen beter bestuur opgeleverd, wel meer bestuur. Het kabinet trekt daar thans de consequenties uit en maakt aan deze vormen van extra bestuur een einde.

3. Herverdeling taken plusregio's noodzakelijk

Het bijzondere van de samenwerking in de voormalige kaderwetgebieden en de huidige plusregio's is dat deze geen vrijwillig karakter heeft maar is gebaseerd op een wettelijke verplichting. Afwijkend is ook dat de wet rechtstreeks taken en bevoegdheden toekent (attributie) aan het bij gemeenschappelijke regeling ingestelde openbaar lichaam, terwijl dat normaal gesproken zijn taken en bevoegdheden ontleent aan de (vrijwillge) overdracht (delegatie) van de deelnemers, als uitdrukking van hun wens deze taken niet afzonderlijk maar gezamenlijk te behartigen. De beëindiging van de verplichte samenwerking in de plusregio's betekent derhalve dat moet worden bezien wat er moet gebeuren met de taken die de wetgever daaraan rechtstreeks heeft toegekend. Er zijn taken die in de Wgr zelf aan de plusregio zijn toegekend. Het gaat daarbij om taken op het terrein van economische ontwikkeling (artikel 118) en grondbeleid (artikel 119). Omdat de wet voor de uitoefening van deze taken geen specifieke bevoegdheden verleent aan het bestuur van de plusregio, maar de uitvoering plaatsvindt door de deelnemende gemeenten, kunnen deze taken vervallen. De andere rechtstreeks aan de plusregio toegekende taken zijn niet in de Wgr geregeld, maar in de desbetreffende medebewindswetgeving. Uitgangspunt bij de herverdeling van deze taken binnen de bestuurlijke hoofdstructuur zijn de taakprofielen van de bestuurslagen, welke zijn opgenomen in de bestuursafspraken 2011-2015 tussen Rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen. Van deze in sectorwetgeving geregelde taken liggen de belangrijkste, ook budgettair gezien, op het terrein van verkeer en vervoer. Een groot aantal van de benodigde wetswijzigingen hebben dan ook betrekking op de daarmee verband houdende wetgeving. Deze komen in par..3 uitvoerig aan de orde. Hoofdregel is dat deze taken overgaan naar de provincies. Een tweede wettelijke taak die bijzondere aandacht behoeft, is de bevoegdheid van de plusregio's om een regionale huisvestingsverordening vast te stellen. Het kabinet acht het van belang dat een vorm van intergemeentelijke beleidscoördinatie in woningmarktregio's waar dat voor een evenwichtige woonruimteverdeling noodzakelijk is, behouden blijft. Ook hier krijgt de provincie een verantwoordelijkheid. Dit onderwerp komt in par.3.4 aan de orde. Een andere taak die de plusregio's thans krachtens de Huisvestingswet vervullen is het specifiek toezicht op de huisvesting van statushouders. Deze taak vervalt in het kader van de Wet revitalisering generiek toezicht (EK 32.389). Dat wetsvoorstel voorziet in een vereenvoudiging van het stelsel van interbestuurlijk toezicht waarbij het specifiek toezicht wordt geschrapt. Provincies houden toezicht op basis van de provinciewet. Het is derhalve niet nodig voor deze taak in onderhavig wetsvoorstel iets te regelen. Een bijzonder geval ten slotte is de jeugdzorg. Daarbij is geen sprake van een wettelijke taak in de hiervoor bedoelde zin. Het is namelijk niet de Wet op de jeugdzorg die deze taak rechtstreeks toekent aan de plusregio's. De toekenning van de verantwoordelijkheid van de jeugdzorg aan de plusregio's berust op artikel 107, eerste lid, van de Provinciewet, dat het mogelijk maakt provinciale taken aan (onder meer) de plusregio's over te dragen (delegatie). Uitsluitend de drie plusregio's rond de grote steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag voeren deze taak uit als gevolg van een delegatiebesluit van de provinciebesturen van Noord- en Zuid-Holland op basis van de Provinciewet. Er is een nieuwe Jeugdzorgwet in voorbereiding die, naar verwachting met ingang van 1 januari 2015, de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg zal decentraliseren naar de gemeenten. De provinciale verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg - en dus ook de

dienovereenkomstige verantwoordelijke van de plusregio's - verdwijnt dus binnen afzienbare tijd. In par.3.3 wordt aangegeven hoe de overgang naar die nieuwe taakverdeling zal plaatsvinden. Behalve de hiervoor met name genoemde taken hebben de plusregio's nog enkele andere wettelijke taken en bevoegdheden van beperkt belang, welke bovendien niet altijd door de plusregio's zijn ingevuld. Vanwege de geringe betekenis van deze taken, zullen deze uitsluitend in de artikelsgewijze toelichting worden besproken.

Het afschaffen van de plusregio's behelst het vervallen van de wettelijke verplichting om een plusregio (zoals omschreven in artikel 104 Wgr) in het leven te roepen en de herverdeling van de hiervoor genoemde wettelijke taken die de plusregio's vervullen. De plusregio's voeren daarnaast echter ook andere taken uit, die de deelnemende gemeenten vrijwillig hebben overgedragen. Daarbij gaat het om uiteenlopende taken die per plusregio verschillen. Gelet op de vrijheid die de Wgr decentrale overheden biedt om taken gemeenschappelijk uit te voeren, staat de deelnemende gemeenten niets in de weg om deze vrijwillig overgedragen taken op de schaal van de voormalige plusregio te blijven vervullen. De regering acht het niet doelmatig om in de plusregio's waar men de vrijwillige samenwerking wil voortzetten te verplichten de plusregio's eerst op te heffen en te liquideren, om daarna opnieuw een openbaar lichaam in te stellen en dat te belasten met de vrijwillige taken die voorheen reeds in het kader van de plusregio gemeenschappelijk werden behartigd. Om deze plusregio's in staat te stellen de samenwerking voor hun vrijwillige taken voort te zetten biedt het wetsvoorstel de mogelijkheid om het bestaande openbaar lichaam in stand te houden, nadat het zijn status van plusregio heeft verloren. Uiteraard zal de gemeenschappelijke regeling dan moeten worden aangepast en in overeenstemming moeten worden gebracht met de wetgeving zoals na de inwerkingtreding van onderhavig wetsvoorstel komt te luiden.

3.1. Hoofdregel verkeer en vervoertaak naar de provincies

Plusregio's verrichten wettelijke taken op het terrein van verkeer en vervoer:het verlenen van OV-concessies (Wet Personenvervoer 2000), het doen van uitgaven op basis van de Brede doeluitkering verkeer en vervoer (Wet BDU) en het vaststellen van een Regionaal verkeer- en vervoerplan (Planwet verkeer- en vervoer). Plusregio's verrichten voor hun gebied deze wettelijke taken zelfstandig naast de provincies. Het gaat om wettelijke taken van bovenlokale aard en in gemeentegrens overschrijdende gebieden. Deze kunnen vanuit de visie van het kabinet over de bestuurlijke hoofdstructuur het beste worden uitgevoerd door de provincies, met uitzondering van het gebied in de Noordvleugel en de Zuidvleugel van de Randstad. Hiertoe dient allereerst in de Wp2000 te worden geregeld dat in alle gevallen buiten de Noord- en de Zuidvleugel in de Randstad de provincie het bevoegd gezag is voor de concessieverlening regionaal openbaar vervoer en het regionaal spoor. Met deze taak dienen ook de in de Brede doeluitkering verkeer- en vervoer opgenomen financiële middelen die samenhangen met de exploitatie van het regionaal OV door de plusregio's aan de provincies te worden toegekend. De plusregio's ontwikkelden ook beleid voor bovenlokale en samenhangende inzet van BDU middelen op het gebied van infrastructuur, verkeersveiligheid, voorzieningen openbaar vervoer, fietsbeleid en dergelijke. Met het oog op een planmatige en niet-versnipperde inzet van de middelen worden deze middelen eveneens aan de provincies toebedeeld, die deze kunnen inpassen in de al bestaande provinciale methodiek.

Gelet op de inmiddels opgedane ervaringen met deze brede doeluitkering en de wens het aantal specifieke uitkeringen te verminderen, is het niet langer noodzakelijk voor deze middelen een afzonderlijke doeluitkering in stand te houden. Met de opheffing van de plusregio's zullen de BDU-middelen voor de provincies overgaan naar het provinciefonds. In het eerste jaar zal het beschikbare budget worden verdeeld over de provincies via een decentralisatie-uitkering uit het provinciefonds op basis van de bestaande verdeling van de BDU-middelen. Hiermee wordt voorkomen dat overheveling van de BDU-middelen naar het provinciefonds tot herverdeeleffecten leidt. In de jaren daarna zal worden bezien hoe verdere integratie van deze middelen in de systematiek van het provinciefonds tot stand kan worden gebracht.

3.2 Twee vervoerregio's voor de vleugels in de Randstad

Omdat in de Randstad de grootstedelijke problematiek vraagt om een specifieke aanpak, wordt daar gekozen voor de inrichting van twee vervoerregio's. Voor economische dynamiek is bereikbaarheid essentieel. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte staat dat bereikbaarheid van stedelijke regio's, mainports, brainports en greenports en achterlandverbindingen op orde moet zijn. Gemeenten en provincies moeten de handschoen ook oppakken en samen met het rijk aan de slag. Met name op de twee vleugels van de Randstad zijn daarvoor vervoerregio's nodig, waarin provincies en gemeenten samenwerken. Hiervoor zijn twee redenen. De complexe situatie met veel knooppunten, vermenging van soorten verkeer, vervlechting van verkeerssystemen bij

wegen en openbaar vervoer, grote drukte, en de noodzaak van slimme maatregelen en investeringen vereisen samenspel van overheden. Alleen dan zijn plannen en programma's effectief. De tweede reden is dat in de Randstad er rond verkeer en vervoer sprake is van veel bestuur dicht op elkaar, waardoor zaken moeizaam van de grond komen. Ook in de Randstad zal de plusregio verdwijnen, zodat er minder bestuur komt. Vervoerregio's op de twee vleugels moeten leiden tot verbreding en versterking van de bestuurlijke samenwerking op het terrein van verkeer en vervoer in en rond het verstedelijkt gebied, aansluiten bij bestaande bewegingen in de twee regio's en ervoor zorgen dat plannen en besluiten van provincies en gemeenten sneller totstandkomen en worden uitgevoerd. De vervoerregio's zijn een platform voor samenwerking van gemeenten en provincies op basis van een vrijwillige samenwerkingsregeling overeenkomstig de Wet gemeenschappelijke regelingen. In de Zuidvleugel zal naar verwachting de vervoerregio het gebied beslaan van de metropoolregio Rotterdam - Den Haag. In de Noordvleugel zal de vervoerregio actief zijn in het gebied rond Amsterdam en Almere en de gemeenten van de voormalige plusregio Amsterdam. De precieze invulling wil het kabinet overlaten aan de desbetreffende gemeenten en provincies. Het is aan hen om te komen tot vormen van samenwerking, die het beste passen bij het betrokken gebied. Het is de bedoeling dat de twee vervoerregio's ondermeer gaan zorgen voor het regionaal openbaar vervoer op de twee vleugels, zoals nu de plusregio's dat rond de steden doen. Om dit te faciliteren creëert het kabinet de mogelijkheid van een praktische toedeling van taken en financiële middelen, die aansluit op de samenwerkingsregeling, die de overheden in het leven roepen ten behoeve van de vervoerregio. Deze praktische regeling voorziet erin dat via een algemene maatregel van bestuur voor het gebied van de vervoerregio de vervoerregio kan worden aangewezen als bestuursorgaan dat de concessie verleent. Met de afspraken in de samenwerkingsregeling is de gezamenlijke uitvoering en verantwoording vastgelegd. Op deze wijze is de democratische legitimatie geborgd. Het kabinet is niet voornemens andere dan de twee hier genoemde gebieden in de algemene maatregel van bestuur op te nemen.

Het op grond van de Wp2000 aangewezen bestuursorgaan in een vervoergebied zal de beschikking krijgen over de budgetten die nu toekomen aan de plusregio's Amsterdam, Haaglanden en Rotterdam. Voor wat betreft Almere kan de bestaande praktijk worden voortgezet, waarbij de provincie Flevoland een deel van zijn budget beschikbaar maakt voor Almere. De middelen voor deze bestuursorganen worden via een specifieke uitkering op grond van de Wet BDU toegewezen.

3.3. Overgangsregeling jeugdzorg

In verband met het afschaffen van de plusregio's vervalt ook de grondslag in artikel 107, eerste lid, van de Provinciewet, dat het mogelijk maakt provinciale taken aan plusregio's over te dragen. De provincies Noord-Holland en Zuid-Holland hebben gebruik gemaakt van deze mogelijkheid om hun taken inzake de jeugdzorg over te dragen aan de plusregio's rond Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Deze drie plusregio's zijn als gevolg daarvan voor de Wet op de jeugdzorg (artikel 2) gelijkgesteld met een provinciebestuur. In de nieuwe Jeugdwet die naar verwachting op 1 januari 2015 zal ingaan, zullen de taken met betrekking tot de jeugdzorg worden gedecentraliseerd en van de provincies overgaan naar de gemeenten. Om te voorkomen dat de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg in de drie genoemde plusregio's vanwege de opheffing van de plusregio's eerst terugvalt naar beide provincies en vervolgens weer overgeheveld moet worden naar de gemeenten, is een voorziening getroffen. Deze strekt ertoe dat de voormalige plusregio's - dat wil zeggen de gemeenschappelijke regelingen in deze plusregio's die als gevolg van het verlies van hun wettelijke taken hun plusstatus verliezen – als 'gewone' gemeenschappelijke regelingen doorgaan en de hen bij provinciaal besluit overgedragen taken ten aanzien van de jeugdzorg blijven uitvoeren. Op deze wijze wordt voorkomen dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg in deze stedelijke regio's twee keer kort na elkaar verandert. De continuïteit van de taakuitvoering wordt gewaarborgd zonder dat de opheffing van de plusregio's wordt gehinderd. Daarvoor is nodig dat de gemeenten in deze drie plusregio's hun gemeenschappelijke regeling voortzetten, nadat deze zijn status als plusregio heeft verloren. Artikel XVI, maakt dat mogelijk. Daarnaast zorgt artikel XXIII ervoor dat geen nieuw provinciaal delegatiebesluit nodig is, maar het bestaande besluit van kracht blijft.

3.4 Huisvestingsverordening

De plusregio's hebben de bevoegdheid een regionale huisvestingsverordening vast te stellen. Gemeenten in een plusregio mogen zelf geen huisvestingsverordening vaststellen. De verordening reguleert de woonruimteverdeling en wijzigingen van de woonruimtevoorraad (bijvoorbeeld samenvoegen van woningen) door middel van vergunningsstelsels: huisvestingsvergunning, de vergunning voor onttrekking, samenvoeging en omzetting en de splitsingsvergunning. Ten aanzien van de huisvestingsvergunning is in deze verordening vastgelegd aan welke voorwaarden bewoners

moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een woning of standplaats. Ook bepaalt de regionale huisvestingsverordening de wijze waarop de beschikbare woningen en standplaatsen worden toegewezen aan bewoners die voldoen aan de voorwaarden in de huisvestingsverordening, bijvoorbeeld wie met voorrang (urgentie) een woning moet krijgen (woonruimteverdeling).

Het kabinet vindt het van belang dat een vorm van intergemeentelijke beleidscoördinatie behouden blijft in woningmarktregio's waar dat in het belang van een evenwichtige woonruimteverdeling noodzakelijk is. Dat zal met name aan de orde kunnen zijn in verstedelijkte regio's waar de gemeenten van elkaar afhankelijk zijn, maar hun belangen niet zonder meer parallel lopen. Zo kunnen grootschalige stadsvernieuwing of de aanpak van wijken met zware leefbaarheidsproblemen ertoe leiden dat voor de daarmee samenhangende huisvestingsbehoefte een beroep op de woningen van de omliggende gemeenten moet worden gedaan. Als de gemeenten er in zo'n situatie niet in slagen om een oplossing te vinden, kan interventie van buitenaf nodig zijn om gemeenten alsnog tot een gemeenschappelijke aanpak te veroordelen.

Uitgaande van het primaat van de bestuurlijke hoofdstructuur en de taakprofielen van gemeenten en provincies, ligt het voor de hand om de provincie daarbij een taak te geven. In dit wetsvoorstel wordt aan de provincie de bevoegdheid gegeven om, op verzoek van één of meer gemeenten, een woningmarktregio aan te wijzen waar uitsluitend met toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen een huisvestingsverordening tot stand kan worden gebracht. De provincie kan een aanwijzing geven als het belang van een evenwichtige regionale woonruimteverdeling dat vereist. De provincie kan niet op eigen initiatief een aanwijzing geven, maar kan uitsluitend in actie komen als een of meer gemeenten daarom vraagt. Ook de algemene grondslag die de Wgr in artikel 99 biedt om gemeenten tot samenwerking te verplichten gaat uit van een verzoek van een of meer gemeenten.

Het gevolg van een provinciale aanwijzing is dat de gemeenten in de woningmarktregio geen lokale huisvestingsverordening kunnen vaststellen resp. dat bestaande lokale verordeningen (op termijn) vervallen. Dat betekent dat het wettelijk uitgangspunt van vestigingsvrijheid blijft gelden, totdat de gemeenten overeenstemming hebben bereikt over een gemeenschappelijke aanpak. Deze gemeenschappelijke aanpak kan op twee manieren gestalte krijgen. Allereerst kan, net als in de huidige plusregio's, een regionale huisvestingsverordening tot stand worden gebracht. Dat veronderstelt dat de betrokken gemeenten hun bevoegdheid overdragen aan het bestuur van een bij gemeenschappelijke regeling ingesteld openbaar lichaam. Als de betrokken gemeenten ook al voor andere taken samenwerken kan de samenwerking op dit terrein daaraan worden toegevoegd. Als dat niet mogelijk is en als de gemeenten de instelling van een openbaar lichaam een te zwaar middel vinden, kunnen zij ook kiezen voor een zogenaamde gemeenschappelijke regeling zonder meer. Dat is een met inachtneming van de regels van de Wet gemeenschappelijke regelingen tot stand gebrachte bestuursovereenkomst, waarin de betrokken gemeenten afspraken maken over de wijze waarop zij hun bevoegdheden op een bepaald terrein zullen uitoefenen. De door de provinciale aanwijzing noodzakelijk geworden beleidscoördinatie vindt haar uitdrukking in het feit dat de betrokken gemeenten hun lokale bevoegdheid tot het vaststellen van een huisvestingsverordening overeenkomstig de bestuursovereenkomst uitoefenen.
De aanwijzing blijft van kracht totdat de provincie de aanwijzing intrekt of vervangt door een andere aanwijzing. Desgewenst kan de provincie de indeling in woningmarktregio's vastleggen in de provinciale woonvisie.

4. Financiële gevolgen voor de decentrale overheden
De wijziging van de wet behelst een overgang van de verplichte taken naar een ander bestuursorgaan. Alleen met betrekking tot de uitvoering van de taken voor verkeer en vervoer ontvangt de plusregio een bijdrage van het Rijk welke wordt verstrekt op grond van de Wet brede doeluitkering verkeer en vervoer. Met de overgang van de taken zullen ook de middelen en financiële verplichtingen die deze taak met zich meebrengt overgaan naar de rechtsopvolger. Voor de jeugdzorg wordt de huidige situatie gecontinueerd tot de taken overgaan naar de gemeenten. Ten aanzien van de taken die de gemeenten vrijwillig hebben overgedragen aan de plusregio's vindt bekostiging plaats door de deelnemende gemeenten. Het is aan de gemeenten om te bepalen of zij de uitvoering van deze taken op de schaal van de voormalige plusregio's willen voortzetten, met inbegrip van de daarmee gemoeide kosten.

5. Consultatie
Vanaf het moment dat het kabinetsvoornemen om de Wgr-plus af te schaffen bekend werd via het regeerakkoord en ook naar aanleiding van het verschijnen van de visie op het binnenlands bestuur van de minister van BZK, zijn verschillende reacties binnengekomen van betrokken partijen. Deze

reacties zijn bijgevoegd. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in 2011 verschillende malen bestuurlijk overleg gevoerd met bestuurlijke vertegenwoordigers van de beide vleugels van de Randstad. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft tijdens het Bestuurlijk Koepel Overleg verschillende malen gesproken met de bestuurders over waar de taken en de middelen van de kaderwetgebieden voor verkeer en vervoer het best belegd kunnen worden. Dit is ook onderwerp van gesprek geweest in bestuurlijk overleg met het samenwerkingsverband van de zeven stadsregio's in het kader van verkeer en vervoer. Tot slot hebben de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Infrastructuur en Milieu gezamenlijk informatiebijeenkomsten belegd op 29 februari 2012 voor de bestuurders van plusregio's en betrokken provincies binnen en buiten de Randstad en op 5 maart 2012 voor de voorzitters van IPO en VNG. Daarbij hebben ze het voornemen van het kabinet met betrekking tot de opheffing van de plusregio's toegelicht.

Op basis van de schriftelijke reacties en de gevoerde gesprekken, valt te af te leiden dat het onmogelijk is om met alle partijen tot eensluidende conclusies te komen over de overdracht van taken en middelen van de plusregio's, met name wat betreft de wettelijke taken op het gebied van verkeer en vervoer. Dit is nog eens bevestigd in de hoorzitting die op 23 november 2011 in de Tweede Kamer is gehouden over dit onderwerp, waarin alle betrokken partijen in de gelegenheid zijn gesteld hun opvattingen te geven. Partijen zijn het wel in grote lijnen eens over nut en noodzaak van samenwerking in de regio, maar geven met name buiten de Randstad aan dat dit ook op vrijwillige basis heel goed mogelijk is. Binnen de Randstad is het beeld dat een bijzonder samenwerkingsverband zeker in het kader van verkeer en vervoer in een andere samenstelling en vorm dan van de bestaande plusregio's nodig en gewenst is. De keuze van het kabinet voor het in de Randstad toedelen van deze taken en middelen aan nieuw in te stellen vervoerregio's wordt daarmee ondersteund.

Taken en middelen voor verkeer en vervoer buiten de Randstad
Er is een duidelijke scheidslijn zichtbaar tussen de reacties vanuit gemeenten en plusregio's enerzijds en provincies anderzijds over de toedeling van taken en middelen buiten de Randstad. Vanuit de gemeenten en plusregio's wordt gewezen op de afspraak in de bestuursafspraken 2011-2015 waarin staat ' de BDU verkeer en vervoer wordt in lijn met het regeerakkoord overgeheveld naar de algemene fondsen'. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat dit betekent dat de middelen die nu naar alle plusregio's gaan, ook allemaal naar het gemeentefonds overgaan. Een ander argument dat gehanteerd wordt, is dat in de plusregio's het geld in het verleden ook van de gemeenten kwam. Na enige tijd is vanuit gemeenten ook de optie ingebracht van rechtstreekse financiering van vrijwillige samenwerkingsverbanden waarin ook de provincie deelneemt, met het gemeentefonds als terugvaloptie.

Vanuit provincies wordt de overdracht naar provincies als een logische stap gezien. Er is al eerder in twee fasen (2000 en 2004) opgeschaald van gemeentelijk naar provinciaal niveau buiten de plusregio's. Dit is als vanzelfsprekend en logisch ervaren met het oog op de vergroting van concessiegebieden. Het overdragen van taken en middelen uit de plusregio's naar de gemeenten is een stap terug en past niet bij de schaal van de concessiegebieden. Daarbij is de tendens om de concessiegebieden juist nog verder te vergroten. Ook is de wijze van subsidie verlenen gewijzigd van een subsidie op tekort op exploitaties naar een subsidie op basis van maatstaven.

De bestuurders van de plusregio's buiten de Randstad hebben op 29 februari blijk gegeven van hun teleurstelling ten aanzien van het voornemen van het kabinet om de middelen voor de BDU buiten de Randstad naar de provincie over te hevelen. Provincies en IPO toonden zich tevreden.

Taken en middelen voor verkeer en vervoer binnen de Randstad
Voor de taken en middelen binnen de Randstad is het beeld nog meer divers. In eerste instantie is er geen overeenstemming over de noodzaak om voor Noord- en Zuidvleugel apart iets te regelen. Zuid-Holland wil in eerste instantie nog de optie van een metropoolregio voor de hele Randstad onderzoeken, maar gaat in latere reacties uit van een metropoolregio op de Zuidvleugel die in ieder geval de regio's Den Haag en Rotterdam bevat, mogelijk uitgebreid richting Rijn-Scheldedelta. Partijen in de Noordvleugel verschillen in hun eerste reacties van mening over de grenzen van een samenwerkingsverband op de Noord-vleugel: met of zonder de provincie Utrecht. In latere reacties wordt uitgaande van het principe dat voor een samenwerkingsverband met alleen taken en middelen op het gebied van verkeer en vervoer het daily urban system de grenzen van het gebied bepalen moet. Het gebied in de Noordvleugel wordt zo vooralsnog beperkt tot het gebied rond Amsterdam en Almere. Met het oog op de toekomst en het doel van economische ontwikkeling in de hele Noordvleugel wordt een systeem van organische groei voorgestaan. Het

samenwerkingverband voor verkeer en vervoer moet deze organische groei kunnen accommoderen.

Voor de beschikbaarheid van de middelen wordt naast de optie om te decentraliseren naar het gemeentefonds (VNG), de optie rechtstreeks naar een nieuwe samenwerkingsvorm voor verkeer en vervoer (gemeenten en plusregio's in de Noordvleugel en later ook VNG en SkVV) ook de mogelijkheid geopperd om het budget te splitsen in een deel via het gemeentefonds naar de 3 grote steden met een eigen vervoerbedrijf en de rest naar het provinciefonds (door het IPO en de provincie Noord-Holland). Rechtstreekse financiering van een nieuwe samenwerkingsvorm wordt door IPO en Noord-Holland afgewezen omdat dit te veel op de Wgr-plus zou lijken. De gemeenten en plusregio's in de Noordvleugel zien rechtstreekse financiering juist als een voorwaarde om deze samenwerkingsvorm te kunnen laten functioneren. Tijdens de bijeenkomst op 29 februari toonden de bestuurders van de grote steden zich zeer tevreden met de keuze voor rechtstreekse financiering van nieuw in te richten vervoerregio's. Alle aanwezige partijen waren tevreden met het feit dat het kabinet een keuze gemaakt had.

Jeugdzorg
De stadsregio Haaglanden pleit er in een brief aan de staatssecretaris van VWS voor om tot de transitie van de jeugdzorg de continuïteit van het beleid ten aanzien van de taken door plusregio en de gezamenlijke voorbereiding op de transitie niet te doorbreken en verzoekt om verlenging van de status van de regio Haaglanden voor de jeugdzorg mogelijke te maken. Dit moet onnodige bestuurlijke drukte en onzekerheid bij instellingen door wijziging van procedures en verhoudingen wegnemen. Aan die wens is het kabinet tegemoet gekomen door het treffen van de hierboven beschreven overgangsregeling voor de jeugdzorg in de plusregio's Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

Huisvestingsverordening
In een brief namens de vier grote steden aan de Tweede Kamer over de nieuwe huisvestingswet geeft de wethouder van Rotterdam aan dat de opheffing van de plusregio's in de grote steden zal leiden tot een werend beleid van gemeenten in de regio. In de brief wordt gepleit om een grondslag in de Huisvestingswet op te nemen om, waar dat nodig is voor het functioneren van de regionale woningmarkt, alleen een regionale huisvestingsverordening vast te stellen.

II Artikelsgewijs

Artikel I (Wet gemeenschappelijke regelingen)
Met hoofdstuk XI vervallen alle bepalingen over de plusregio's in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel II (Provinciewet)
In artikel 107, eerste lid, van de Provinciewet vervalt de grondslag om provinciale taken over te dragen naar plusregio's. Van deze mogelijkheid is door de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland gebruik gemaakt om de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg over te dragen aan de plusregio's rond Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. In de artikelen XVI en XXII, is een overgangsregeling getroffen om de taakuitvoering door de regio's te kunnen continueren tot de inwerkingtreding van de nieuwe Jeugdwet die de jeugdzorg zal decentraliseren naar de gemeenten.

Artikel III (Wet op het BTW-compensatiefonds)
Het gaat om een technische wijziging, waarbij de verwijzing naar de plusregio's vervalt en wordt vervangen door een verwijzing naar de vervoerregio's.

Artikel IV (Wet BDU verkeer en vervoer)
Zoals aangegeven in het algemeen deel van de toelichting wordt voorgesteld de Wet BDU verkeer en vervoer niet langer van toepassing te laten zijn op de uitkeringen aan provincies. De bijdrage voor verkeer en vervoer voor provincies zal voortaan via het Provinciefonds lopen. Tevens wordt voorgesteld aan een bestuursorgaan als bedoeld in artikel 20, derde lid van de Wet personenvervoer 2000 op basis van de Wet BDU verkeer en vervoer een specifieke uitkering voor verkeer en vervoer te verstrekken. De bepalingen van de Wet BDU verkeer en vervoer worden in de wetsvoorstel gewijzigd om dit mogelijk te maken. Dit houdt in dat de verwijzingen naar de provincies en de plusregio's uit de bepalingen van de Wet BDU verkeer en vervoer zullen worden gehaald. Tevens wordt met dit wetsvoorstel een grondslag gecreëerd om een specifieke uitkering

te verstrekken aan de bestuursorganen als bedoeld in artikel 20, derde lid van de Wet personenvervoer 2000. De systematiek van de Wet BDU verkeer en vervoer wordt grotendeels in stand gehouden en wordt slechts op een tweetal onderwerpen gewijzigd. Voor wat betreft het in de Wet BDU verkeer en vervoer opgenomen verplichting om een bestedingsplan op te stellen zal worden aangesloten op de werkwijze van het Provinciefonds. Omdat het Provinciefonds geen bestedingsplan kent wordt voorgesteld om de artikelen 6, 7 en 8 die betrekking hebben op het bestedingsplan, te laten vervallen. Ten slotte is van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele technische aanpassingen door te voeren.

Artikel V (Wet personenvervoer 2000)
Het voorgestelde artikel V wijzigt de Wet personenvervoer 2000 (hierna: Wp2000). In artikel 20 van de Wp2000 is vastgelegd wie bevoegd is tot verlening van concessies voor openbaar vervoer. In verband met het vervallen van de plusregio's is in het tweede tot en met het vierde lid de volgende systematiek opgenomen. Het voorgestelde tweede lid regelt dat gedeputeerde staten bevoegd zijn tot het verlenen, wijzigen of intrekken van concessies voor openbaar vervoer, anders dan openbaar vervoer per trein.Het voorgestelde derde ligt maakt mogelijk om bij algemene maatregel van bestuur een gebied aan te wijzen waarin een ander bestuursorgaan dan de provincie bevoegd concessieverlener is. Te denken valt aan het dagelijks bestuur van een op te richten gemeenschappelijke regeling, te weten de twee vervoerregio's. Omdat moet vaststaan voor welk gebied de bevoegdheid wordt verleend zal bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden aangegeven welk gebied het betreft. Zodra in de twee regio's bepaald is voor welk gebied de samenwerking gerealiseerd zal worden, zal dat gebied in de algemene maatregel van bestuur worden vastgelegd, zodat geen twijfel kan bestaan wie in de concrete situatie als het bevoegd gezag in de zin van artikel 20 Wp2000 moet worden aangemerkt. Hiermede wordt een soepele overgang van de situatie van de verplichte samenwerking in de plusregio naar een vrijwillige samenwerking in de twee vleugels van de Randstad bewerkstelligd. Het voorgestelde vierde lid is gelijkluidend aan het huidige artikel 20, derde lid met dien verstande dat het mogelijk wordt om in plaats van het dagelijks bestuur van de plusregio, het bestuursorgaan als bedoeld in het derde lid aan te wijzen.

Artikel VI (Planwet verkeer en vervoer)
De voorgestelde wijziging van artikel 16 van de Planwet regelt dat een regionaal verkeers- en vervoerplan niet langer door de plusregio, maar door bestuursorganen als bedoeld in artikel 20, derde lid van de Wet personenvervoer 2000 worden vastgesteld.

Artikelen VII tot en met XII
De artikelen betreffen met name een technische wijziging van de Wet bereikbaarheid en mobiliteit (artikel VII), de Wet Infrastructuurfonds (artikel VIII), de Wet Luchtvaart (artikel IX), de Wet houdende regels met betrekking tot enkele specifieke uitkeringen aan provincies en gemeenten op het terrein van Verkeer en Waterstaat (artikel X), de Wet milieubeheer (artikel XI) en de Wet bodembescherming (artikel XII). In deze wetten komen de verwijzingen naar de plusregio's te vervallen.

Artikel XIII (Huisvestingswet 20..)
Gelet op de fase van behandeling van het wetsvoorstel voor nieuwe regels met betrekking tot de verdeling van woonruimte en de samenstelling van de woonruimtevoorraad (Kamerstukken II 32 271) worden wijzigingen aangebracht in de Huisvestingswet 2012.

De onderdelen A en C
Deze verwijderen verwijzingen in de artikelen 1, derde lid, en 6, tweede lid, naar de plusregio's.

Onderdeel B
Dit onderdeel bevat in artikel 3 de in het algemeen van deze memorie toegelichte provinciale aanwijzingsbevoegdheid aan de gemeenten in een woningmarktregio om een gecoördineerd huisvestingsbeleid te voeren.

In de eerste volzin van het vierde lid is de termijn geregeld waarop de op het tijdstip van een aanwijzing van kracht zijnde gemeentelijke huisvestingsverordeningen vervallen. Voorgesteld wordt een termijn van een jaar. Binnen die termijn moet het redelijkerwijs mogelijk zijn om uitvoering te geven aan de aanwijzing en tot een regionale huisvestingsverordening te komen of tot lokale huisvestingsverordeningen op basis van een tussen de gemeenten bereikt akkoord.

De tweede volzin brengt tot uitdrukking dat de vervaltermijn die in de eerste zin is opgenomen in alle gevallen in de plaats komt van de vervaltermijnen die hadden gegolden als geen aanwijzing zou zijn gegeven. Dat kan leiden tot een kortere geldingsduur van de bestaande huisvestingsverordening dan vier jaar, maar ook, in het geval dat de aanwijzing wordt gegeven op een tijdstip dat die verordening nog minder dan een jaar zou gelden, tot een iets langere. In die laatste gevallen heeft het immers geen zin om tussentijds tot het voorbereiden van een nieuwe gemeentelijke huisvestingsverordening over te gaan. Het na de oorspronkelijke termijn van vier jaar vervallen van de bestaande huisvestingsverordening zou de betrokken gemeente(n) in deze gevallen bovendien een te korte voorbereidingstijd geven en ook anderszins tot onwerkbare situaties kunnen leiden.

Artikel XVI (Wet op de jeugdzorg)
In verband met het afschaffen van de plusregio's vervalt ook de grondslag in artikel 107, eerste lid, van de Provinciewet, dat het mogelijk maakt provinciale taken aan plusregio's over te dragen (zie artikel II). Voorts is artikel 2 van de Wet op de jeugdzorg niet meer passend, omdat daarin wordt verwezen naar de plusregio's als bedoeld in artikel 104 Wgr. Ter continuering van de delegatie van de taken inzake de jeugdzorg aan de regio's rond Rotterdam, Amsterdam en Den Haag totdat de nieuwe jeugdwet in werking treedt, wordt in artikel 2 van de Wet op de jeugdzorg een zelfstandige delegatiegrondslag opgenomen.

Artikel XVII (opheffing of omzetting plusregio's)
Het bijzondere van de plusregio's is dat het wettelijk verplichte gemeenschappelijke regelingen zijn die door de gemeenten in een gebied met stedelijke kenmerken (moeten) worden getroffen om wettelijke taken uit te voeren met het oog op de oplossing van de stedelijke afstemmingsproblematiek (artikel 104 Wgr). Deze wettelijke taken betreffen met name enkele taken die in sectorwetgeving aan de plusregio's zijn opgedragen, zoals die op het terrein van het verkeer en vervoer en de woonruimteverdeling, maar daarnaast ook twee taakopdrachten in de Wgr zelf met betrekking tot het regionaal economisch beleid en het grondbeleid. Een bijzonder geval zijn, in de derde plaats, de taken met betrekking tot de jeugdzorg die door de provincies worden uitgevoerd, maar op basis van delegatie op gelijke voet door de drie plusregio's rond Rotterdam, Amsterdam en Den Haag worden uitgevoerd. Het gaat bij de jeugdzorg dus niet om een wettelijke taak, maar om een overgedragen taak.
Het afschaffen van de plusregio's betekent dat de wettelijke plicht om een regeling te treffen verdwijnt en dat de wettelijke taken worden herverdeeld over provincies en gemeenten. Het afschaffen van de plusregio's hoeft niet te leiden tot opheffing van de gemeenschappelijke regelingen die destijds zijn getroffen om als plusregio's wettelijke taken uit te voeren. In verschillende regio's zijn aan deze gemeenschappelijke regelingen namelijk ook andere, van de deelnemers zelf afkomstige taken opgedragen (gedelegeerd) en worden dus zowel de wettelijk verplichte als niet wettelijk verplichte taken uitgevoerd. Als de deelnemers deze taken in regionaal verband willen blijven uitvoeren, is het niet doelmatig de plusregio's eerst op te (moeten) heffen om vervolgens opnieuw een gemeenschappelijke regeling te treffen om de behartiging van de vrijwillige, niet wettelijk verplichte taken te kunnen voortzetten. Het wetsvoorstel bevat als hoofdregel dat de plusregio's binnen een jaar na de totstandkoming van deze wet moeten worden ontbonden (artikel XVII, eerste lid), maar laat de mogelijkheid open om de gemeenschappelijke regeling na het verlies van de status van plusregio voort te zetten (artikel XVII, tweede lid). In het eerste geval vindt de afwikkeling plaats met toepassing van de bepalingen die ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid, van de Wgr met betrekking tot de opheffing en de vereffening van het vermogen in de gemeenschappelijke regeling (moeten) zijn opgenomen. In het tweede geval zal de gemeenschappelijke regeling, eveneens binnen een jaar, in overeenstemming moeten worden gebracht met alle wetswijzigingen die uit onderhavig wetsvoorstel voortvloeien.

Artikel XVIII (Overgangsrecht BDU)
De overgangsbepalingen zorgen er allereerst voor de rechten en plichten die voortvloeien uit de geldende Wet BDU verkeer en vervoer overgaan op de rechtsopvolgers van de plusregio's (eerste lid).
In het tweede lid is bepaald dat de Wet BDU verkeer en vervoer zoals deze luidde op de dag voor de inwerkingtreding van deze wet, van toepassing blijft op reeds verstrekte brede doeluitkeringen. De middelen uit de BDU-uitkering die ingevolge artikel 9 van de Wet BDU verkeer en vervoer voor toekomstige uitgaven zijn gereserveerd, zijn geoormerkte middelen en zullen dus overgedragen moeten worden aan de rechtsopvolgers van de plusregio's. Het is van belang dat plusregio's bij de overdracht van de reserves aangeven, welke verplichtingen reeds zijn aangegaan en welke projectafspraken zijn gemaakt. Het derde lid bepaalt dat de plusregio's de stand zaken ten aanzien van deze verplichtingen en afspraken vastleggen. Op basis van dat overzicht kunnen partijen onder regie van de rechtsopvolger in goed overleg met gemeenten afspreken, bij voorbeeld via een

convenant, hoe in de toekomst met dergelijke afspraken wordt omgegaan en hoe de reserves daarvoor worden ingezet.
De verstrekking van de BDU-uitkering vindt jaarlijks voor het kalenderjaar waarvoor de uitkering wordt verstrekt plaats. In afwijking van deze hoofdregel wordt in het vierde lid de mogelijkheid gecreëerd om aan het bestuursorgaan tijdens het kalenderjaar een uitkering te verstrekken voor het lopende uitkeringsjaar.
Tenslotte is er, in het vijfde lid, voor gezorgd dat uitkeringen die zijn verstrekt op het moment van inwerkingtreding van deze wet gewijzigd of ingetrokken kunnen worden. De middelen zijn wel gereserveerd voor de decentrale overheden maar zullen dan niet meer via de Wet BDU verkeer en vervoer naar de provincies en plusregio's gaan, maar via het Provinciefonds naar de provincies ofwel via de met dit wetsvoorstel gewijzigde Wet BDU verkeer en vervoer naar de bestuursorganen.

Artikel XXI (Overgangsrecht Planwet verkeer en vervoer)
In dit artikel is vastgelegd dat op grond van artikel 16 door de plusregio vastgestelde regionale verkeers- en vervoerplannen met de inwerkingtreding van deze wet komen te vervallen. Reden hiervoor is dat het nieuwe vervoergebied een ander gebied kan betreffen dan het gebied van de voormalige plusregio. Het nog aan te wijzen bestuursorgaan zou het oude verkeers- en vervoerplan wel tijdelijk vrijwillig kunnen hanteren totdat zij zelf een verkeers- en vervoerplan voor het vervoergebied heeft vastgesteld.

Artikel XXIII (Overgangsregeling jeugdzorg)
In het eerste lid is een voorziening getroffen die inhoudt dat de provinciale delegatiebesluiten, op grond waarvan de plusregio's waarin Rotterdam, Amsterdam onderscheidenlijk Den Haag zijn gelegen, hun geldigheid behouden. Daarmee wordt voorkomen dat een nieuw besluit moet worden genomen, terwijl er materieel niets verandert.
Het tweede lid bepaalt dat de in artikel XVII, eerste en tweede lid, bepaalde termijn waarbinnen de plusregio's moeten zijn opgeheven dan wel zijn omgezet in vrijwillige samenwerkingsverbanden in deze drie regio's pas begint te lopen op het moment dat de Wet op de jeugdzorg wordt ingetrokken. Op deze wijze krijgen de drie regio's de tijd om hun taken inzake de jeugdzorg uit te voeren totdat de nieuwe Jeugdwet in werking treedt.

Artikel XXIV (Overgangsbepaling regionale huisvestingsverordening)
In dit artikel is een overgangsregeling opgenomen voor de regionale huisvestingsverordeningen die gelden op het moment dat deze wet in werking treedt. In de eerste volzin is de termijn geregeld waarop de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet in plusregio's van kracht zijnde regionale huisvestingsverordeningen vervallen. Voorgesteld wordt een termijn van vier jaar. Deze komt overeen met de termijn van vier jaar, die in artikel 4 van de Huisvestingswet 2012 is opgenomen.
De tweede zin brengt tot uitdrukking dat deze vervaltermijn in alle gevallen in de plaats komt van de vervaltermijnen die (indien van toepassing) hadden gegolden als de plusregio's zouden hebben voortbestaan. Dat kan leiden tot een kortere geldingsduur, zeker als de betrokken huisvestingsverordening anders voor onbepaalde tijd had gegolden, maar ook tot een langere, in elk geval in de gevallen dat op het tijdstip dat deze wet in werking treedt al enige tijd een regionale huisvestingsverordening van kracht is die onder de werking van de Huisvestingswet 2012 tot stand is gekomen en daarmee in beginsel maximaal vier jaar geldt. Op deze manier geldt voor alle betrokkenen in de woningmarktregio die voorheen een plusregio was dezelfde termijn om te bezien of opnieuw de inzet van een regionale huisvestingsverordening nuttig en nodig is.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De minister van Infrastructuur en Milieu